

KITAP

Cumhuriyet

- İhsan İşık'ın uzun çalışmalar sonu-
cu hazırladığı "Türkiye Yazarlar Ansik-
lopedisi"ni Tansu Beşe tanıttı... 10. sayfa
- Ayla Kutlu, Erendiz Atasü'nün ye-
ni kitabını değerlendirdi... 12. sayfa
- Ulus Fatih, Orhan Türkler'in "Fener"
kitabını değerlendirdi... 14. sayfa
- Liz Behmoaras'la "Mazhar Os-
man" kitabı üzerine... 18. sayfa

Üç kanatlı Masal Kuşu

Öğüz Tansel

Halkbilim araştırmalarımızın önemli adlarından biriydi Öğüz Tansel. Arasında on kitap burakarak 1994 yılında aramızdan ayrıldı. Dehşetli masalları, şüpleri, Metin Eloglu ile birlikte hazırladıkları "Bektaşî Dedikleri" adını taşıyan kitaplarıyla hep aramızda yaşayacak. İki yazarın iktisat yazısıyla aynıyorduz Öğüz Tansel'i.

SEYİT KUÇUKBEZİRCİ

Öğüz Tansel üstüne düşünüyorum bir süre... Öğüz Tansel bir aydın, bir Konya aydınıydı, bir "Cumhuriyetçi Ayda"dı... Ama; nasıl bir Cumhuriyetçi aydınıydı? Buldum cevabını... Sıradan bir aydın değil; "Çetin bir Cumhuriyetçi Ayda"ydı.

Öğüz Tansel, Gazi Mustafa Kemal'in "Türk kültürünü esaslı kaynaklarından biridir" diyerek değerlendirdiği; "Hemşehri" ligi ile gurur duyduğu Konya top-
rağın gıcuguydu... Zor olanı seçti. Bozkır'ı yadı; Kon-
ya bozkırları, strepli, kışkılgıncı uyuyordu... Kütüsu-
nu Konya'ya kurdu; yıkıktırın, güzelliğinden, aydınlık-
ların dursuz duraksız anlancısı oldu.

Eski Babakamlardan Ord. Prof. Dr. Sadi İmrek, se-
rapa duygu yükü bir günde, önemli Türk aydınla-
rından biri olan babasını şöyle tanımlamıştı: "Babam go-
rak topraklarda akıp giden bir ırmağı. Onun için "İr-
mak" soyadını aldık". Balkanlar'daki aydın hareketle-
rinin önde gelen isimlerinden biri olan babası, o zaman-
ların yoksul bir dağ beldeci olan Sevdigehir'i seçmiş, ay-
dınlanma girişimine buradan kalkılarda bulunmak için
gabalamıştı. Sadi İmrek'in babasının da, Öğüz Tansel
gibi yüzlerce Konya aydınının da emeklerinin bosa git-
mediğine inanıyorum. Bunun en büyük kanıtları bizle-

CUMHURİYET KİTAP SAYI 624

Yakınlarında bulunduğum, dostları oldum. Büyük halk-
bilimci rahmetli hocam Cahit Öztekin, Fakir Baykurt, Ali
Çiçekli, Veli Demirez, Bekir Semerci, Ramiz Arda, Na-
mik Avas, Sıragı Aydınbaş, Erdogan Munis, Kemal
Or, Gunduz Cürgen, İhsan Baykal Konya'daydı. Hep-
si yazardı, ozandı, fikir ve sanat adamıydı. Türk röne-
sansının ve reformunun altın zincirinin izleyici halka-
larıydı. Bizim gibi yeni izleyiciler üretmek istiyorlardı.
Cahit Öztekin, benim eğitimime özel ilgi gösterdi. Gazi
Mustafa Kemal'in Konya'da işaret ettiği "esaslı kay-
nak"ın farkındaydı. Perrev Nalli Boratav'ın Konya'da
başladığı halkbilim sürecinin devam etmesi gerektiği-
ne inanıyordu. Cahit Öztekin'in rehberliğinde 1957/60
kesitinde binlerce sayfadan oluşan halkbilim derleme-
leri yaparken, onun dostlarıyla da tanıştım. Öğüz Tan-
sel'i, Ali Çiçekli'yi, Fakir Baykurt'u, yakından tanıdım:
"Komünist" diye övülenlerden aydınların Türkiye'nin ve
Türk halkının sevdalıları olduğunumu gördüm. Yazıları ya-
yınlamıyordu, rahatsızlı seven editörler neme lazım,
diyolarlardı. 1962 Şubatında Şehir Fostası yayına girin-
ce Cumhuriyetçi, Kemalist, toplumsal Konya aydınla-
rının yazıları yayınlamaya başladı... Öğüz Tansel sanat-
çı dostlarını peş peşe Konya'ya çağırıyordu; resim ser-
gileri açılıyordu; şii günleri yapıyordu. Balaban İ. Metin
Eloglu'nu, Şemsî Belli'yi, Öğüz Tansel'in karkallarıyla ta-
mıdım. O yılların Şehir Fostası bu değerli sanatçıların
yazıları ile dolu. Son olarak şunu demek istiyorum:
Öğüz Tansel Konyalı çetin bir Cumhuriyetçi aydın, "de-
gek bir demokrasit".
Büyük sevdaların ve büyük düşüncelerin topırağı
Konya'nın öz evladı Öğüz Tansel nur içinde yatsın.

Devamı 4. sayfa.